

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Therese Apelgren
Titel: Brottsförebyggande samordnare
E-post: sofie.adlerz@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsen

Svar på remiss avseende slutbetänkande över Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen antar yttrandet enligt bilaga ett (1) till kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtande den 4 mars 2025 och överlämnar det till Regeringskansliet.

Sammanfattning

Norrtälje kommun yttrar sig enligt följande:

- Socialnämnden tillstyrker utredningens förslag med synpunkter avseende enskilda delarna 5.2 och 7.2.7.
- Barn och skolnämnden har synpunkter avseende enskilda delarna 7.2.6 och 1.2
- Barn och skolnämnden tillstyrker utredningens förslag avseende 6.1.3.
- Barn- och skolnämnden avstår yttrande avseende 6.1.4 och 6.2.6

Ärendet

Norrtälje kommun tillstyrker utredningens förslag i sin helhet och anser att det finns ett behov av att tydliggöra hur socialtjänsten, polisen och skolan kan dela information mellan aktörerna. Socialtjänsten ser ett behov av förtydliganden gällande möjligheten att behandla inkomna personuppgifter i de fall en utredning inte inleds och där det inte finns någon befintlig personakt för den aktuella individen.

Norrtälje kommun anser också att de utökade möjligheterna för skola och polis att lämna uppgifter om personer över 18 år till socialtjänsten är viktiga för att kommunen ska kunna uppfylla sitt brottsförebyggande ansvar.

Norrtälje kommun vill dock understryka att, som utredningen också påpekar, de föreslagna bestämmelserna inte påverkar myndigheternas anmälningsskyldighet när det gäller barn.

Barn- och skolnämnden beskriver att det finns ett behov att få information om elever vilka befinner sig i kriminella miljöer och de som befinner sig i riskzonen för kriminalitet. Denna information behövs både från socialtjänsten, polisen och säkerhetspolisen för att tidigt kunna stötta och hjälpa ungdomar ut ur kriminalitet. Informationen är även viktigt för att kunna ge skolan förutsättningar öka säkerheten på skolan vid eventuell risk.

Skolan och socialtjänsten behöver en gemensam vägvisning för informationsutbyte. Detta i syfte att skapa trygghet för verksamheterna att lämna uppgifter. Det måste finnas stöd för yrkesverksamma genom både etablerade metoder och rättspraxis, som tydligt signalerar att lagstiftaren anser att informationsutbyte är avgörande för att förebygga att barn och unga dras in i kriminalitet.

Övergripande synpunkter

5.2 Vi föreslår inte särreglering av informationsutbyte inom specifika samverkansformer.

Socialnämnden delar utredningens bedömning gällande frågan om en särreglering av informationsutbytet inom specifika samverkansformer och menar att en sådan särreglering skulle vara förenad med stora tillämpningssvårigheter och därmed utgöra risker för enskildas personliga integritet.

7.2.7 Socialtjänsten har rättslig grund att behandla mottagna uppgifter.

Socialnämnden delar utredningens bedömning att socialtjänsten har rättslig grund att behandla mottagna uppgifter. Emellertid ser socialnämnden ett behov av tydliggörande avseende socialtjänstens möjligheter att fortsätta behandla personuppgifter i de fall då en förhandsbedömning leder till att en utredning inte inleds och det inte finns en befintlig personakt hos socialtjänsten avseende personen som uppgifterna rör. I förslag till ny socialtjänstlag bedömer regeringen att när en anmälan om oro för ett barn inkommer till en socialnämnd ska en personakt skapas om sådan inte redan finns. Anmälan, skyddsbedömning och förhandsbedömning ska dokumenteras i akten och därigenom blir anmälningar om oro för barn sökbara.

I de fall det inkommer uppgifter om annat barn eller ung person i en orosanmälan behöver socialnämnden göra en bedömning av om dessa uppgifter medför att socialnämnden kan behöva vidta någon åtgärd även för det andra barnet eller den unge. Det är då inte fråga om en anmälan om oro som inkommit avseende dessa andra personer utan om information på annat sätt. Om förhandsbedömning leder till att en utredning inte ska inledas ska en akt inte upprättas för dessa personer. Det är följaktligen enligt nämndens bedömning, enbart i de fall det redan finns en personakt som personuppgifterna fortsatt kommer kunna behandlas, genom att informationen sparas i akten. Detsamma kommer att gälla avseende uppgifter som inte inkommit i en anmälan om oro, utan t ex vid samverkan med stöd av någon av de föreslagna sekretessbrytande bestämmelserna.

Socialnämnden vill här också framhålla att socialtjänsten inom ramen för förhandsbedömningar alltid måste beakta de enskildas vilja att ta emot stöd och hjälp och att utrymmet för att inleda utredning mot vuxna personers vilja i princip är begränsad till sådana fall där tvångslagstiftning kan bli aktuell.

När information inkommer som gäller barn och unga har nämnden en skyldighet att inleda utredning, även mot de enskildas vilja, om det som inkommit kan föranleda någon åtgärd från socialnämnden. Inte heller avseende barn och unga är socialnämndens möjligheter att inleda utredning mot enskildas vilja obegränsad. Ju mindre allvarlig information som inkommer, desto mindre är utrymmet och därmed också möjligheterna att fortsätta behandla de personuppgifter som inkommer.

I förslaget till ny socialtjänstlag föreslås att det ska tydliggöras att socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka brottslighet. Vidare föreslås att det ska tydliggöras att socialnämnden särskilt ska arbeta för och ta initiativ till att förebygga och motverka brottslighet bland barn och unga. Regeringen uttalar i propositionen att socialnämnden redan i dag har en viktig roll i det förebyggande och brottsförebyggande arbetet men att det är möjligt att personuppgifter om fler personer än i dag kan komma att behandlas genom

tydliggörandet. Regeringen bedömer dock att det till stor del kommer att röra sig om personuppgifter som redan behandlas av socialtjänsten.

Socialnämnden bedömer sammanfattningsvis att de föreslagna sekretessbrytande bestämmelserna i kombination med bestämmelserna om socialnämndens brottsförebyggande skyldigheter i den nya socialtjänstlagen kan medföra en förväntan på att socialtjänsten ska behandla personuppgifter på ett sätt som det enligt nämndens bedömning inte finns lagstöd för i dag. Socialnämnden efterfrågar därför ett tydliggörande i detta avseende.

7.2.6 Våra förslag innebär att vidarebehandling av personuppgifter kommer att ske.

Barn- och skolnämnden bedömer att bedömningsstödet för skolmyndigheter kommer behöva utvecklas genom rättspraxis på området framöver avseende vilka uppgifter som socialtjänsten kan tänkas ha behov av och som bedöms förebygga brottslig verksamhet. Förebygga är en term som lätt kan få en vidsträckt betydelse varför Barn- och skolnämnden önskar att rättslig vägledning för tillämpning tas fram av Skolverket eller annan expertmyndighet på området. Förslagsvis efter uppdrag från Regeringen.

1.2 Förslag till lag om ändring i Skollagen (2010:800)

Barn- och skolnämnden tillstyrker förslaget. Förhoppningsvis kan detta arbete bidra till en positiv skolgång för både eleverna som tas emot och för de befintliga lärarna och eleverna på mottagande skolenhet. Barn- och skolnämnden bedömer att eleverna i fråga som berörs av regleringen kommer ha nytta av att uppgifterna lämnas mellan skolenheter i deras skolgång. Informationsspridning i överlämnandeprocessen bedöms ha en brottspreventiv effekt. Det är viktigt att det finns verktyg och metoder för att kunna hantera informationen på ett säkert sätt – både för skolenhet som lämnar uppgifter och för skolenhet som tar emot uppgifter. Det är av stor vikt att det finns tydliga regleringar på området för stöd i rättstillämpningen då bedömningen kan vara svår initialt. Rättsliga vägledningar i frågan är därmed önskvärt.

Ärendets beredning

Ärendet inkommer till Norrtälje kommun den 21 januari 2025 och skickas till barn- och skolnämnden samt socialnämnden för yttrande. Beslut avseende yttrande tas den 17 februari 2025 i Barn- och skolnämnden samt i Socialnämnden den 20 februari 2025.

Kommunstyrelsekontoret sammanställer yttrandet samt yttrar sig koncernövergripande. Ärendet lämnas för beslut i kommunstyrelsen den 7 april 2025.

Ekonomiska konsekvenser

Det bedöms inte finnas några ekonomiska konsekvenser av att kommunen yttrar sig avseende slutbetänkandet.

Konsekvenser för barn

Yttrandet avseende slutbetänkandet anses inte påverka barn i Norrtälje kommun direkt. Däremot kan barn och unga beröras av eventuella lagändringar föreslagna i slutbetänkandet. Utredningen tar barns bästa i beaktande.

Landsbygds- och skärgårdsperspektiv

Att kommunen yttrar sig anses inte medföra några konsekvenser för landsbygd och skärgård.

Jenny Nordström
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Stabs- och planeringschef
Kommunstyrelsekontoret

Bilaga/Bilagor

- Bilaga 1. Yttrande avseende slutbetänkande Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87).
- Bilaga 2. Socialnämndens yttrande avseende SOU 2024:87
- Bilaga 3. Barn- och skolnämndens yttrande avseende SOU 2024: 87

Beslut skickas till

Socialförvaltningen
Barn- och Utbildningsförvaltningen
Brottsförebyggande samordnare
Regeringskansliet